

Scheveningen, de Haagse Dierentuin, Hotel de Witte Brug, de Van Speykstraat 1, de KB en V&D Heilige velden van het Haagse schaakbord

In het atrium van het Haagse stadhuis was vorige week eindelijk weer eens een mooi groot schaaksimultaan spektakel te beleven, dat herinneringen boven bracht aan de legendarische seances van de jaren '60 en '70, zoals bij V&D aan de Grote Marktstraat. Maar de speciale relatie van de stad met het Koninklijke spel telt nog veel oudere en bijzondere wapenfeiten, om trots op te zijn.

- De 'patriarch' van het naoorlogse Russische schaak, meervoudig wereldkampioen Michael Botwinnik (1911 - 1995), nam het in oktober 1962 tijdens een drukbezochte simultaan in de kantine van Gemeentewerken op tegen de spelers van de Haagse ambtenarenschaakclub SHGP. -

Ten eerste is er de oudste vereniging van Nederland: het Koninklijk Haags Schaakgenootschap *Discendo Discimus*. Meestal kort en krachtig als DD aangeduid, opgericht in december 1852 en dit najaar dus al 160 jaar oud. Nog immer de beste club in Den Haag e.o. trouwens, spelend op dinsdag- en donderdagavond en zaterdagmiddag in het (eigen) Nationaal Schaakgebouw, een groot herenhuis, met de onbetaalbare inwonende conciërge Ted Nooijen en z'n ega Lucik die de keuken bestiert op de Van Speykstraat 1.

Bakermat van de FIDE

Met dat herenhuis in het Zeeheldenkwartier

is iets bijzonders aan de hand. Het was lange tijd het woon- en werkadres van de advocaat en sterke amateurschaker mr. Alexander Rueb (1882 - 1959), die in 1924 met anderen in Parijs de *Fédération Internationale des Échecs* oprichtte, waar hij zelf 25 jaar lang de eerste president van bleef. Het kantoor van de wereldschaakbond FIDE bracht mr. Rueb onder in het herenhuis aan de Van Speykstraat, waar hij ook zorgde voor de nodige administratieve ondersteuning. Later stelde hij het hele pand voor z'n geliefde sport beschikbaar.

Grootste schaakbibliotheek

Een ander voor de schaakhistorie groot feit, is dat zich hier in de Koninklijke Bibliotheek, een van de twee allergrootste collecties schaakboeken ter wereld bevindt, de *Bibliotheca Van der Linde-Niemeijerana*, met meer dan 30.000 titels. Bijna net zo omvangrijk als de collectie van de *Cleveland Public Library* in Amerika. De basis van de collectie werd in 1948 aan de KB geschonken door *schaakprobleemcomponist* Meindert Niemeijer (1902 - 1987), in de verzekeringswereld vooral ook bekend als oud-topman van *Nationale Nederlanden*. Hij verzamelde al schaakboeken sinds zijn 22ste, en wist onder veel meer de hand te leggen op sommige zeer zeldzame antieke en kostbare handschriften. De collectie wordt nog steeds geactualiseerd, ook met nieuwe boeken. De Haagse boekhandel Van Stockum, die vroeger ook het werk van Max Euwe uitgaf, speelt daar een rol in. Het is nog zo'n Haags schaakfenomeen, met aan de Herengracht 60 een complete verdieping (!) met alleen maar schaakboeken en aanverwante artikelen.

WK's in 1935 en 1948

Hele mooie dagen op de historische schaakkalender van Den Haag waren 10, 11, 27 oktober, 24 november en 6 december

- Beeld van de de WK-finale 1948 in de grote zaal van de Haagse Dierentuin op de hoek van de Benoordenhoutseweg. Het tweede deel van de finale werd later in Moskou gespeeld. -

1935 toen dr. Max Euwe in het vermaarde Haagse Hotel de Witte Brug een aantal van zijn partijen afwerkte in de WK-tweekeamp tegen de Rus Alexander Aljechin. Euwe - later nog net als mr. Rueb FIDE-president - won met 15 ½ - 14 ½ en werd zo de eerste (en tot nu toe enige) Nederlandse wereldkampioen. In 1948 deed Max Euwe echter slechtere ervaringen op in Den Haag, toen hij op het podium van de grote zaal in de Haagse Dierentuin opnieuw om de hoogste titel streed, met de grootmeesters Michael Botwinnik, Paul Keres, Vasili Smyslov en Samuel Rechevsky. Tijdens het toernooi,

waarvan het tweede deel in Moskou werd gespeeld, bleef Euwe steken op een catastrofale score van 4 uit 20 en werd laatste. Hij trok er de les uit geen professional te worden en zich weer hoofdzakelijk aan de wiskunde te wijden.

Voor Den Haag kon Euwe echter toch al niet meer stuk, sinds hij in 1923 tijdens het internationale toernooi van Scheveningen tegen de Hongaar Géza Maróczy een variant in de Siciliaanse opening introduceerde die vandaag de dag nog steeds wereldwijd bekend staat als 'de Scheveninger'.

Meer op pagina 8

Deze week o.a.

- Bestemming voor oude dagboeken

- Pag 3

- Wie herinnert zich nog Henk van der Burg

- Pag 5

- 75-plussers krijgen huisbezoek

- Pag 11

- Humanisme en humanitas toen en nu

- Pag 14

- Fragment van een nog veel grotere staatsfoto die genomen werd tijdens het schaaktoernooi van Scheveningen 1905. Aan het tafeltje o.m. Oskam en Loman, de legendarische Amerikaan Frank Marshall en zijn vrouw. Achter hen o.a. Rudolf Spielmann. Grote namen van weleer! -

Verzilver uw goud!
Inkoop van goud, zilver en munten
G **goudwisselkantoor**
Valkenbosplein 1, Den Haag
T 070-3615384 Open: di. t/m za. 09.30-17.00 u.

Laat uw belasting(aangifte) geen "belasting" voor u zijn.
Compleet verzorgd tegen zeer vriendelijke tarieven (vanaf €60,-).
Ook huisbezoek tegen toeslag is mogelijk voor meer informatie
surf naar www.deryas.nl of www.invullenbelastingaangifte.nl
afspraak maken? Bel: 070-4442399

CUVO
uitvaartzorg
Een uitvaart zoals u dat wenst!
070 - 346 95 71

!WIJ KOPEN UW GOUD EN ZILVER!
KAPOT óf HEEL
Wij geven veel!
JUWELIER 'T MOLENTJE
Loosduinse Hoofdstraat 166, tel. 070 - 397 45 02
www.juwelierhetmolentje.nl